

مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران

ساماندهی دستفروشان خیابان ۲۰ متری افسریه منطقه ۱۵ شهرداری تهران

در پژوهش پیشرو تلاشی کاربردی در زمینه ساماندهی دستفروشان خیابان ۲۰ متری افسریه انجام شده است. پدیده دستفروشی در سال‌های اخیر گسترش فزاینده‌ای در نقاط مختلف کلان‌شهرهای ایران به خصوص، شهر تهران داشته و باعث بازتولید مستقیم یا غیرمستقیم مسائلی در حوزه زیست شهری شده است. سوای اختلاف نظر پیرامون مسئله‌مندی یا عدم آن، در شرایط اقتصاد امروز ایران ۱۳۹۸، این پدیده، در خیابان ۲۰ متری افسریه به شکل محسوسی برای مردم منطقه مشکلاتی ایجاد نموده است که، لزوم ساماندهی دستفروشان در دستور کار مسولین را فراهم کرده است. از همین روی پژوهش حاضر در راستای تامین سیاست‌های عملیاتی مربوط به دستفروشان، بر ساماندهی دستفروشان خیابان ۲۰ متری افسریه تهران تمرکز داشته است. پژوهش حاضر با بررسی وضعیت موجود در محله افسریه، ویژگی‌های این محله را از زوایای متفاوتی مورد بررسی قرار داده است. در این راستا، علاوه بر استفاده از اسناد مختلف از روش پیمایشی و تکنیک پرسشنامه، برای جمع‌آوری داده‌هایی در خصوص دستفروشی از مردم منطقه، مسؤلین و کارشناسان، از روش کیفی و تکنیک مصاحبه نیز استفاده شده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که دستفروشی در خیابان بیست متری افسریه، معلول شرایط متعددی است، از این منظر حل آن نیازمند استفاده از ظرفیت نهادی و همکاری بین بخشی گروه‌های متعدد در حوزه سیاسی و اجتماعی است. همچنین در این تحقیق، بهره‌گیری از پاسخ‌های قهری و سلبی برای حل آن، فاقد اعتبار شناخته شده است. برآیند کلی این است که، برای ساماندهی، در کنار جلب اعتماد دستفروشان جهت شرکت در برنامه‌های ساماندهی بایستی سازمان‌های ذیربط همکاری‌های لازم با یکدیگر را داشته باشند. در این تحقیق مشخص شده است که ساماندهی دستفروشان امری تک مرحله‌ای و تک بعدی نیست، لذا جهت انجام آن بایستی شرایط همکاری دستفروشان در امر ساماندهی به بهترین نحو مهیا شده و به مرور برنامه‌ها و سند اجرایی ارائه شده، عملیاتی گردد.

کلمات کلیدی: ساماندهی دستفروشان، پدیده دستفروشی، اجتماع افسریه، شهرداری منطقه